

Парады бивалых

Веласіпед, вінаград і... імправізацыя,

або Як зладзіць падарожжа па Таскане за 400 еўра

«А можа, у Італію? На веласіпедах» — чарговая шалёная прапанова ад маёй польскай сяброўкі, з якой мы аб'ездзілі палову Усходняй Еўропы, паставіла ў тупік. Адна справа — ездзіць у Польшчу, Украіну ці Літву, дзе цэны адносна блізкія да беларускіх, а веданне адной са славянскіх моў практычна здымае праблему камунікацыі з мясцовымі жыхарамі. Зусім іншая — далёкая і чужая Італія... Але менавіта з фантастычных задум пачынаюцца найлепшыя падарожжы, таму неўзабаве мы ўжо прыязмліліся ў Пізе, яшчэ нават не ведаючы, дзе заўтра будзем начаваць. Як ні дзіўна, праз адзінаццаць дзён вярнуліся дадому — жывыя і здаровыя і з багажом неймаверных уражанняў, якія не купіш ні за якія грошы. Чым не нагода падзяліцца досведам з чытачамі «Чырвонкі. Чырвонай змены»?

Усё купім на месцы!

Дабрацца за дзве тысячы кіламетраў ад дома з турыстычным рыштункам ды яшчэ і з веласіпедам магчымым не прадстаўлялася. Таму вырашылі арандаваць іх ужо на месцы, а ў Італію ляцець самалётам з Польшчы. На шчасце, у аэрапорты нашай заходняй суседкі выконваюць рэйсы адразу некалькі лаўкоставых кампаній. Мы выбралі Пізу, бо гэты горад знаходзіцца якраз у Таскане, а білеты туды каштуюць менш, чым, напрыклад, у папулярную сярод турыстаў Фларэнцыю.

Галоўная перавага лаўкостаў, вядома, заключаецца ў кошце білетаў. Пры гэтым чым раней купляеш праязны дакумент, тым таннейшым ён выходзіць. Калі мы толькі прыглядзіліся да білетаў і планавалі графік, даляцець да Пізы і вярнуцца назад каштавала 50 еўра. Калі праз некалькі дзён вярнуліся да сайта ўжо з грашыма, выкласці прыйшлося ўсё 70.

Але за нізкі кошт білетаў таксама даводзіцца плаціць — адсутнасцю паўнаватарскага багажу. Таму рашэнне было ўсё тым жа — купім на месцы. Адрозніе па прылёце ў Пізу скіраваліся ў гіпермаркет вядомай сеткі спартыўных тавараў, дзе набылі двухмесную палатку за дваццаць еўра (яна аказалася нечакана якаснай — двойчы ўратавала нас ад моцнай залевы і ўвогуле няблага сябе паказала ва ўмовах цёплай італьянскай восені), два турыстычныя дыванкі па пяць еўра кожны, веласіпедныя бутэлькі для вады і спецыяльны чохол для смартфона, які мацуецца на руль і дапамагае заўсёды трымаць перад вачыма навігатар. Забгаючы наперад, скажу, што, хоць мы першапачаткова і планавалі выкінуць увесё рыштунак перад вяртаннем дадому (прайсці кантроль бяспекі ў аэрапорце з палаткай бывае дастаткова складана), нам удалося ўсё вельмі кампактна спакіраваць і прывезці пакупкі на радзіму.

З сабой бралі толькі спецыяльную торбу-запечнік для веласіпеда на 50 літраў, куды паклалі адзен-

не і прадметы гігіены, і звычайны запечнік для хуткага доступу да патрэбных рэчаў, а таксама два спальныя мяшкі.

Палатка — не панацея

Яе наяўнасць у Італіі — гэта яшчэ далёка не нагода разлічваць на бясплатны сон. Справа ў тым, што ўстанавіць іх, дзе захочацца, нельга, у адваротным выпадку вас можа чакаць вялікі штраф. Застаецца некалькі варыянтаў. Першы — прасіць уласніка зямлі (напрыклад, гаспадароў прыватных дамоў) аб дазvole пераначаваць на ўчастку. Адпачыць такім чынам нам удалося ўсяго адзін раз. Самы ж папулярны і просты варыянт — кемпінг. Такія месцы звычайна добра ахоўваюцца, а пастаяльцы маюць доступ да электрычнасці, інтэрнэту, гарачай вады, розных забаў накішталь спартыўных пляцовак і басейнаў. Нярэдка там ёсць уласныя недарагія крамы і кавярні. Знайсці такія месцы ў Італіі нескладана пры дапамозе тэматычнага сайта ці проста ўважліва чытаючы паказальнікі ўздоўж дарог.

Каштуюць кемпінгі па-рознаму, прычым фактары фарміравання цаны проста непрадказальныя. Так, непадалёк ад Фларэнцыі мы начавалі за 27 еўра за ноч, пры тым што само месца размяшчэння было абсталявана вельмі сціпла. Нават за гарачую ваду трэба было плаціць — жэтон на пяць хвілін у душы каштаваў еўра. А вось у шыкоўным кемпінгу за пяць хвілін хады ад мора непадалёк ад Віярэджа з нас узялі ўсяго 16 еўра.

Але калі-нікала варта раскашэліцца і заплаціць трохі болей, і тае спаць на мяккім ложку і мець доступ да нармальнага ваннага пакоя. Думаю, нікога не трэба вучыць браніраваць жыллё ў папулярных сэрвісах. Пад дахам за час падарожжа мы спыніліся двойчы: начавалі ў адным з хостэлаў Пізы адразу пасля прылёту, а таксама ў адным з атэляў Фларэнцыі, бо ў галоўным горадзе Тасканы правялі два дні. Першы варыянт абышоўся нам у 40 еўра за ноч на дваіх, другі каштаваў 60.

З П'яцале Мікеланджэла на Фларэнцыю адкрываецца шыкоўны від.

Салата сваімі рукамі

Скажу шчыра: італьянская кухня мяне расчаравала. За час падарожжа мы сілкаваліся ў самых розных месцах: ад дарагіх рэстаранаў да «забгагалавак» каля вакзалаў. І нідэ мне, не самую патрабавальнаму ў пытаннях ежы чалавеку, не прыйшлося, на жаль, адчуць «эксклюзіўнасці» італьянскіх страў.

Харчаванне на Апенінах у кавярнях, як мы гэта робім звычайна падчас вандровак, — дарага. Мала таго што самі кошты тут значна вышэйшыя за беларускія, дык яшчэ і ўласнікі многіх «тракторый» любяць уключыць у чэк дзіўныя пункты. Напрыклад, не здзіўляйся, калі ўбачыце ў рахунку што-небудзь накштальт servizio — гэта даволі распаўсюджаная практыка. З наведвальнікаў бяруць грошы за абслугоўванне, кошт якога вызначаецца гаспадаром. Звычайна аплата не перавышае 5 еўра, але калі вы зайшлі ўсяго толькі выпіць кавы, лепш зрабіць гэта за барнай стойкай.

Самы эканомны варыянт — харчаванне з супермаркета. Але ў палатцы кулінарныя здольнасці асабліва не праявіліся... Тым не менш мы вынайшлі рэцэпт універсальнай стравы на дзве асобы коштам усяго 5—7 еўра, якая ў цяжкія хвіліны дапамагла нам падзарадзіцца на дадатковыя 20 кіламетраў падарожжа. Каштуе мала, робіцца за 10—15 хвілін. Для гэтага спатрэбіцца вялікая пластыкавая скрыначка з салатаў, скрыначка памідораў чэры, пачак мацарэлы, пакунак рэзанай шынкі (налепш падыходзіць прашута) і які-небудзь соус. Зелены мыем, таматы рэжам напалам, з мацарэлы зліваем сыроватку, шынку рвём на кавалкі і потым змешваем усе інгрэдыенты ў вялікай скрыначцы з зелянінай. Гэтая страва некалькі разоў нас без перабольшання выратавала, асабліва ў канцы падарожжа, калі прыходзілася эканоміць на ўсім.

Рай для двухколавых

Яшчэ колькі слоў варта сказаць пра мясцовы менталітэт. Спадаецца на сваю англійскую мову не варта — італьянцы ведаюць яе не нашмат лепш за сярэднестатыстычных беларусаў. Куды больш

карыснай можа аказацца нямецкая. Нам дапамагалі паразумець актыўная жэстыкуляцыя (хто-хто, а італьянцы ў гэтым прафесіяналы) і мінімальнае веданне тамтэйшай лексікі. Але далёка не заўсёды гэта працуе, таму раю ўсё ж захапіць з сабой размоўнік, напрыклад на смартфоне.

Вельмі важны момант для тых, хто адважыцца на падарожжа на веласіпедах: да такіх вандроўнікаў італьянцы ставяцца максімальна

«Падтрымаць» пізанскую вежу — старая як свет традыцыя.

прыхільна. Ездзіць па дарогах гэтай краіны на двухколавым транспарце — адно задавальненне. Магчыма, справа ў тым, што самі мясцовыя вельмі актыўна карыстаюцца веласіпедамі. Практычна ў кожным горадзе, нават самым маленькім, вы знойдзеце спецыяльныя веладарожжы ці выдзеленыя палосы. Тое ж самае датычыцца і язды па трасах — італьянцы ездзяць вельмі акуратна, а ўдзельнікаў руху на двухколавым транспарце аб'язджаюць па суседняй паласе, быццам бы гэта паўнаватарсны аўтамабіль. Хоць, прызнаюся, усё адно адчуваеш сябе трохі дыскамфортна, калі цябе на вялікай хуткасці з грукатам абганяе фура. У любым выпадку, у Таскане заўсёды можна зрабіць выбар на карысць бясплодных старых дарог у далечыні ад асноўных трас — гэтым спосабам мы карысталіся, калі былі знясіленыя яздой. Але не забудзьцеся на праграмы для навігацыі, яны дапамогуць вам не заблукаць у лабірынтах італьянскіх дарог.

...На нашым шляху мы некалькі разоў аказваліся ў сітуацыях, калі трэба было ўладкавацца дзе-небудзь на начлег, а да кемпінга яшчэ было далёка. Дык вось, мясцовыя ахвотна тлумачылі нам, як даехаць да найбліжэйшага гатэля ці агра-сядзібы, але паставіць палатку на сваёй тэрыторыі не дазвалялі. Безумоўна, іх у такім рашэнні можна зразумець — пасля пяцідзесяцікіламетровых заездаў за інтэлігентнаў нас прыняць было цяжка. З іншага боку, набраць у бутэльку халоднай вады ў кавярні тут ніколі не праблема.

Чаго не купіш за грошы

Напрыканцы — пра агульныя ўражанні і месцы, якія варта ўбачыць. Таскана — надзвычай разнастайны рэгіён. Упэўнены, што кожны турыст, нават самы патрабавальны, знойдзе тут для сябе нешта цікавае.

Пачнём з прыроды. Калі вы не бачылі захад сонца над вінаграднікамі і сядзібамі вінаробаў Тасканы, значыць, не бачылі нічога. Ужо пасля паездкі сустрэўся з сяброўкай, якая была ў Фларэнцыі, і тая моцна нам зайздросціла: 250 кіламетраў праз гэтую суцэльную прыгажосць мы ў павольным тэмпе адолелі на веласіпедах, а для яе ўсё праляцела за гадзіну за акном вагона. Тут можна спыняцца і проста назіраць за сонцам, якое хіліцца да зямлі, каштаваць сакавіты вінаград, які расце літаральна пры дарозе, здзіўляцца велічыні гор, якія італьянцы чамусьці называюць пагоркамі... А яшчэ збіраць неймаверна буйныя шышкі. Дарэчы, у апошні дні пачаў трохі сумаваць па нашых соснах — мясцовыя на іх фоне падаюцца згорбленымі старэнькімі «бабулькамі». Пужаюць толькі італьянскія рэкі, а дакладней іх колер. Упершыню сутыкнуўшыся з галоўнай артэрыяй Тасканы Арно, я падумаў, што ніколі не бачыў такой бруднай вады. Спачатку звязваў гэта з дзейнасцю чалавека, але потым зразумеў — справа ў зямлі. Мясцовая глеба практычна цалкам складаецца з суглінкаў, і менавіта яны робяць тутэйшыя рэкі падобнымі да патокаў светла-карычневага броду.

Любіце мора і пасіўны адпачынак — лепшыя бясплатныя пляжы, чым у Віярэджа, не знайсці! Інфраструктура на беразе, чысцюць пісок, мяккае сонца — усё гэта можна атрымаць абсалютна бясплатна. Толькі вось за пластыкавыя лежакі папросяць грошы, але і адпачываць на посцілцы ніхто не забараняе. Скажу толькі, што мора варта пабачыць не толькі ў курортных гарадах. Марына ды Піза — невялікае мястэчка за дзясяткі кіламетраў ад самой Пізы — уразіць вас цэнтральнай плошчай-хвалярэзам і відамі на Лігурыйскае мора, а стары порт Ліворна — сотнямі вежавых кранаў і велізарнымі танкерамі на гарызонце...

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@viazda.by

Поўны тэкст матэрыялу і больш фота шукайце на сайце viazda.by

За няведанне графіка працы аэрапорта часам прыходзіцца плаціць.